

Efektivnost sociálních transferů

Účinná sociální politika stojí mimo jiné na předpokladu, že sociální dávky čerpají ty domácnosti, na které je opatření cíleno a ve výši, která má domácnostem pomoci řešit jejich sociální situaci. V realitě se však lze setkat s případy, kdy domácnost najde cestu, jak čerpat sociální dávky, na které nárok nemá. Lze ale identifikovat i případy opačné, kdy domácnost, která na dávku nárok má, tuto nečerpá. Oba dva případy narušují efektivnost sociální politiky, a i když výsledky výzkumu mají převážně aplikační charakter, můžeme se s touto problematikou setkat i v odborné akademické literatuře. Výzkum této oblasti by měl kombinovat kvantitativní a kvalitativní metody. Jeho cílem je nalézt odpověď na otázku, které sociální dávky jsou náchylné k „chybnému“ čerpání a proč. Rovněž tak identifikuje skupiny domácností a jejich životní situace, které jsou nižší efektivností ovlivněny.

Druhá možná větev výzkumu cílí na daňové nástroje podpory rodiny. Rodinná politika stojí na kombinaci dávkových nástrojů, daňových úlev a veřejných služeb. V posledních letech pak sledujeme rostoucí vliv daňových úlev. Jejich dopad se od tradičních dávkových nástrojů odlišuje v celé řadě aspektů. Jde zejména o otázku nároku na podporu, otázku administrativních nákladů a otázku pracovních pobídek.

Cílem práce je posoudit efektivnost vybraných nástrojů sociální a rodinné politiky, s ohledem na v ekonomii uplatňovaný koncept spravedlnosti a efektivnosti. Pozornost bude věnována zejména jejich redistribuční schopnosti, motivaci k práci, nárokovatelnosti a politické průhlednosti. Výzkum může být zaměřen z pohledu ČR ale i jiné vyspělé země (možnost komparace).

Důchodové systémy v 21. století - výzvy a rizika z pohledu jeho udržitelnosti a zásluhovosti

Důchodové systémy vyspělých zemí prošly za posledních 50 let mnoha reformními zásahy. Ty cílily na dosažení dlouhodobé finanční udržitelnosti systému a současně udržení zásluhovosti systému. Výsledkem reform je však mnohdy zhoršení důchodových práv současných a budoucích důchodců a nevyřešení problému udržitelnosti. Současně je zřejmé, že principy, na kterých důchodové systémy stály posledních 100 let, se vyčerpávají a nejsou schopny pružně a adekvátně reagovat na výzvy, které přináší 21. století. Jako příklad jde zmínit odlišné dopady reform na jedince s různou nadějí dožití, dopady odtržení příjmové a výdajové strany systému od demografického chování domácností, dopady nevhodného nastavení fondových systémů na budoucí adekvátnost příjmů, či klesající kohezi společnosti plynoucí z rostoucí role vzdělání na diferenciaci životních drah jedinců. Výše uvedené příklady přitom budou rámovat podobu důchodových systémů a jejich reform v následujících 50 letech. Cílem práce bude nalézt a posoudit dopad vybraných aspektů důchodových systémů, které budou zásadně ovlivňovat jejich podobu a reformy v příštích 50 letech.